Beste raadsleden,

Buikpijn. Dat kregen de leden van de Adviesraad Sociaal Domein toen we de Kadernota lazen die u donderdag 20 juni behandelt.

En ik weet vrijwel zeker dat we er allemáál buikpijn van hebben. De inwoners, de vrijwilligers en professionals, de ambtenaren, het college en ook u, de raadsleden.

Want ga er maar aanstaan, zo'n bezuiniging.

Je zult toch zulke financiële tekorten het hoofd moeten bieden. Financiële tekorten die zijn ontstaan omdat het Rijk een onbetrouwbare partner is gebleken die wel veel taken overhevelt, maar geen geld beschikbaar stelt om deze taken naar behoren uit te kunnen voeren. Sterker nog: een partner die er met het eigen beleid juist voor zorgt dat steeds meer mensen het steeds lastiger krijgen. Niet meer goed mee kunnen doen. En vervolgens uw en onze zorg nodig hebben.

Dus: we snappen de onmogelijke opgave waar u voor staat.

Maar: Tegelijkertijd kunnen wij als Adviesraad niet anders dan u met klem vragen om niet in te stemmen met déze Kadernota. Deze ombuigingen betekenen het failliet van het Rhedens Model. Een manier van samen leven, waarin de gemeente al sinds 2013 investeert en waarvan de uitgangspunten heel recent nogmaals zijn omarmd. Dit model kan niet werken zonder een hele stevige sociale basis. Een solide schil van het eigen netwerk en het informele netwerk om de inwoner heen. Netwerken die samen het sociale weefsel vormen in onze lokale samenleving. Een weefsel dat je verder moet verstevigen in plaats van dat je er op allerlei plekken aan gaat tornen, en daarmee verzwakken, door te bezuinigen op zaken als vrijwilligersorganisaties, preventie, cultuur, dorpshuizen en ga zo maar door. Dag voorkant! Dag netwerk! Hallo ongezondheid en eenzaamheid, hallo nog veel hogere kosten in de toekomst!

'De meest kwetsbaren moeten worden ontzien'. Een mooi streven. Maar ze worden straks dubbel gepakt. Er wordt niet alleen bezuinigd op het minimabeleid zelf, maar ook op de vrijwilligersorganisaties die juist de meest kwetsbaren helpen bij het aanvragen van voorzieningen en het voorkomen van schulden. Dit leidt tot een hoop ellende - en ook hier tot hogere kosten voor de gemeente. Veel hogere kosten dan u nu bezuinigt.

Rheden heeft een kapitaal aan bevlogen mensen. Bevlogen inwoners, bevlogen vrijwilligers, bevlogen professionals uit oa zorg, cultuur, onderwijs, sport en welzijn, bevlogen ambtenaren.

Allemaal mensen die de kracht van het Rhedens model uitdragen - of ze dat model nu kennen of niet. Zij zijn er immers niet omdat het model er is, het model is er omdat zíj er zijn.

Al die subsidies aan de verschillende maatschappelijke initiatieven zijn dan ook niet in uitbestede, grote opdrachten vervat, maar staan op zichzelf.

Precies dát lijkt nu de reden te zijn dat er daarin ‘gemakkelijk’ gesneden kan worden.

Al die ‘kleine’ subsidies aan vrijwilligersorganisaties bijvoorbeeld. Deze lijken samen een besparing op te leveren. Maar de schade die met deze bezuinigingen wordt toegebracht is vele malen groter dan de besparing oplevert. Deze organisaties vormen het fundament van het informele netwerk. Hier ontstaan de netwerken, hier worden de netwerken georganiseerd. Deze subsidies wegsnijden betekent het verplaatsen van zorg en welzijn - naar duurdere voorzieningen.

En pas op: Alles wat weg is komt niet zomaar weer terug. Oók niet als er toch weer geld voor is.

Vertrouwen komt immers te voet, maar gaat te paard.

Voor een gemeente die ‘vertrouwen’ en een ‘betrouwbare partner zijn’ zo hoog in het vaandel heeft staan, moet dat toch onverteerbaar zijn.

‘Jullie hebben mooi praten’ hoor ik u nu denken. Klopt. En wij niet alleen. Dus ga dit moeilijke proces samen met ons aan. Met die bevlogen mensen die ik daarnet opnoemde, al die bevlogen mensen die de moeite nemen zich uit te spreken, hun hulp aan te bieden. Wij kunnen helpen om al die schuivende panelen echt goed in beeld te krijgen en daarmee ook echt goed door te denken over de (sociale en financiële) gevolgen op lange termijn.. als uw raadsperiode erop zit, maar wij wel met z’n allen nog altijd inwoners van deze gemeente zijn.

En doe dit nu niet door de pijlers onder de sociale basis uit te slopen maar door, samen met ons allemaal, eerst eens écht en eerlijk te kijken naar wat er anders kan nu het echt anders móet.

Ik wens u en ons veel wijsheid en sterkte.